

**Utredningen om inrättande av en myndighet för
digitalisering av den offentliga sektorn**
Fi 2017:09

Regeringen
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Delredovisning från Kommittén för inrättandet av en myndighet för digitalisering av den offentliga sektorn

Enligt utredningens direktiv (dir. 2017:117) ska utredaren senast den 1 mars 2018 lämna budgetunderlag och verksamhetsplan för 2019 – 2021. Härmed överlämnas dessa dokument.

Bengt Kjellson

Särskild utredare

Bilagor:

1. Verksamhetsplan för myndighet för digitalisering av den offentliga sektorn 2019 – 2021
2. Budgetunderlag för myndighet för digitalisering av den offentliga sektorn 2019 – 2021

Utredningen om inrättande av en myndighet för digitalisering av den offentliga sektorn
Fi 2017:09

Regeringen
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Verksamhetsplan för myndighet för digitalisering av den offentliga sektorn 2019 - 2021

1. Inledning

I denna verksamhetsplan beskrivs övergripande inriktning för myndigheten för digitalisering av den offentliga sektorn under perioden 2019 - 2021. Verksamhetsplanen är en logisk fortsättning av verksamhetsplanen för perioden 1 september – 31 dec 2018. Den tillträdande myndighetsledningen förutsätts göra en fördjupad verksamhetsplan utifrån då beslutade styrdokument. Denna verksamhetsplan innehåller inte en beskrivning av alla de uppgifter som myndigheten ansvarar för. De kommer att beskrivas i myndighetens instruktion och regleringsbrev.

Det pågår flera lagstiftnings- och utredningsarbeten som kommer att påverka myndighetens uppgifter, bl.a. pågår remittering av utredningen om effektiv styrning av nationella digitala tjänster (N 2016:01) och utredningen om rättsliga förutsättningar för en digitalt samverkande förvaltning (Fi 2016:13). I denna verksamhetsplan hanteras inte förslag från detta pågående arbete.

2. Regeringens mål och internationella åtaganden

Det övergripande målet för den statliga förvaltningspolitiken är en innovativ och samverkande statsförvaltning som är rättssäker och effektiv, har en väl utvecklad kvalitet, service och tillgänglighet och som därigenom bidrar till Sveriges utveckling och ett effektivt EU-arbete. Målet för digitaliseringspolitiken är att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.

Regeringens mål för digitaliseringen av den offentliga förvaltningen är en enklare vardag för medborgare, en öppnare förvaltning som stöder innovation och delaktighet samt högre kvalitet och effektivitet i verksamheten.

Regeringen har konstaterat att styrningen och samordningen inom den offentliga sektorn behöver stärkas så att de besparingar och nyttor som digitalisering medför ska kunna realiseras. I detta arbete ska skyddet av Sveriges säkerhet, samt behovet av informationssäkerhet och skydd av den personliga integriteten, säkerställas. Flera gemensamma insatser krävs för att nå regeringens mål på området, bl.a. att en ny myndighet bör ges i uppgift att utveckla, samordna och stödja digitaliseringen av den offentliga sektorn. Det medför förbättrade förutsättningar för en säker, effektiv, innovativ och samverkande verksamhetsutveckling, som utgår från alla användares behov och förutsättningar.

Utöver de nationella målen pågår ett internationellt lagstiftnings- och policyarbete inom den Europeiska unionen som innebär åtaganden på Sverige och svensk offentlig sektor. Några viktiga policydokument är EU:s strategi för den inre marknaden, Oslodeklarationen om nordiskt/baltiskt samarbete om digitalisering och Tallindeklarationen om e-förvaltning.

3. Myndighetens övergripande inriktning

Myndighetens uppgift är att utveckla, samordna och stödja digitaliseringen av statliga myndigheter, kommuner och landsting, med undantag av försvarsmyndigheterna.

Myndigheten ska fungera som katalysator för digitaliseringen av den offentliga sektorn. Den ska ha rollen som expert, metod- och kunskapsstöd i förvaltningsgemensamma frågor som rör digital verksamhetsutveckling och som kan vara till nytta för hela den offentliga sektorn. Myndigheten kommer inte att överta den enskilde organisationens ansvar för den egna verksamhetsutvecklingen, eller ha rollen som expertmyndighet när det gäller verksamhetsutveckling inom specifika sektorer.

4. Mål för myndighetens verksamhet 2019 - 2021

Kommittén har formulerat följande övergripande målbild utifrån regeringens mål:

*Myndigheten bidrar till **policyutveckling** inom sitt ansvarsområde genom att bistå regeringen.*

*Myndigheten utvecklar, förvaltar och tillhandahåller en **säker och ändamålsenlig nationell digital infrastruktur**.*

*Myndigheten **ökar samhällsnyttan** av de samlade digitaliseringsinsatserna genom **användardriven verksamhetsutveckling**.*

*Myndigheten bidrar till en **öppnare förvaltning** som stödjer innovation och delaktighet.*

*Myndigheten bidrar till att höja den **digitala kompetensen** i den offentliga sektorn.*

För att nå regeringens mål på området, få det genomslag som önskas och nå legitimitet i den offentliga sektorn finns flera framgångsfaktorer. Det krävs bl.a. att regeringen ger myndigheten ett tydligt mandat och tillräckligt med resurser. Det krävs också att myndigheten utvecklar sin förmåga att genomföra sitt uppdrag. Den behöver kunna visa på resultat redan under 2019, även om myndigheten fortfarande är under uppbyggnad. En kritisk framgångsfaktor för myndigheten är att identifiera och prioritera ett antal särskilt viktiga frågor. Dessa beskrivs nedan och bör förtydligas genom aktiviteter av den tillträdande myndighetsledningen.

A. Förmåga att ge regeringen stöd i utvecklingen av politikområdet

Myndigheten ska ge regeringen ett kvalificerat stöd i utvecklingen på området. Myndigheten ska bl.a. analysera och följa upp utvecklingen av den offentliga sektorns digitalisering och kunna identifiera områden för ny policy. Det kan bl.a. handla om att identifiera områden som behöver regleras eller främjas för att skapa reformer. Myndigheten ska verka för ett helhetsperspektiv, långsiktighet och koordinering av pågående och planerade insatser. Myndigheten ska även ge stöd till regeringen i relevant EU- och i övrigt internationellt arbete (se under punkt H nedan).

B. Fungerande samverkansformer

Myndigheten ska ha ett samlat ansvar och en central roll i utvecklingen av digitaliseringen inom den offentliga sektorn. Att vara en katalysator innebär bl.a. att möjliggöra förvaltningsgemensamma processer som annars inte hade kommit till stånd. För detta måste myndigheten hitta effektiva samverkansformer, dels mellan offentliga aktörer dels mellan privata och offentliga aktörer. Myndigheten ska skapa plattformar för synergier med tydligt fokus på samhällsnytta, vilket kräver både långsiktighet, uthållighet och resurser. Samverkan rör både strategisk, taktisk och operativ nivå.

C. Digitalt ledarskap, digital mognad och att stärka informationssäkerheten

Digitaliseringen av den offentliga sektorn ställer krav på digitalt ledarskap och en digital mognad, på alla nivåer. Myndigheten ska ha en god bild av vad den snabba utvecklingen innebär för medarbetare och chefer. I detta ingår även frågor kring informationssäkerhet och skyddet av den personliga integriteten. Myndigheten ska etablera former för kunskapsbyggande och erfarenhetsutbyte inom sitt verksamhetsområde.

D. Nationell digital infrastruktur

Myndigheten ska utveckla, förvalta och tillhandahålla en nationell digital infrastruktur, samt främja användningen av denna. Den ska effektivisera den offentliga sektorn och förenkla för privatpersoner och företag. I uppgiften ingår bl.a. ansvaret för förvaltningsgemensamma digitala funktioner och utarbetande av föreskrifter som tillämpning av standarder, format och specifikationer. Myndigheten ska samordna arbetet kring gemensamma grundförutsättningar för en framgångsrik digitalisering som nationell grunddata och informationsförsörjning. Myndigheten ska även utarbeta en övergripande arkitektur för området som omfattar hela den offentliga sektorn. Arbetet ska främja innovation och deltagande från samhället.

E. Långsiktig utveckling, förvaltning och drift av Mina meddelanden

Mina meddelanden är en del av den nationella digitala infrastrukturen. Myndigheten ansvarar för utveckling och förvaltning av infrastrukturen för Mina meddelanden. Under 2019 ska ett gemensamt projekt genomföras tillsammans med Skatteverket för att överföra drift och förvaltning av infrastrukturen. En plan för utveckling av Mina meddelanden behöver också tas fram.

F. Elektronisk identifiering och underskrift i den offentliga förvaltningens digitala tjänster

Elektronisk identifiering och underskrift är en del av den nationella digitala infrastrukturen och en grundförutsättning för fortsatt utveckling av digital service till privatpersoner och företag. Under perioden ska myndigheten bl.a. ha etablerat en svensk nod för gränsöverskridande elektronisk identifiering samt en nationellt utpekad kontaktpunkt för samarbete kring gränsöverskridande elektronisk identifiering. Utvecklingen och förvaltningen kommer att kräva relativt stora investeringar, men omfattningen är fortfarande osäker.

G. Samhällsnytta som datadriven innovation kan ge

Resultat i internationella mätningar visar på behovet av att främja innovation genom användningen av öppna data. Öppna data lyfts fram som möjliggörare för innovation, utveckling och effektivisering, inte minst för att säkerställa privatpersoners och företags förtroende för den offentliga sektorn. Myndigheten ska skapa förutsättningar för ett ökat tillgängliggörande och vidareutnyttjande av data, lyfta fram förslag från Innovationsrådets betänkande (SOU 2013:40) och etablera samverkan med innovationsfrämjande aktörer.

H. Internationellt arbete

Myndigheten ska ge stöd till regeringen i relevant EU- och internationellt arbete, vilket kan innebära förhandlingar, uppföljning, deltagande i expert- och arbetsgrupper och främjande. Majoriteten av de lagförslag som hanteras i Sverige kommer idag från EU och det blir allt viktigare för Sverige att bidra med kunskap och lärande samt dra lärdomar av andra länders erfarenheter. Myndigheten ska även ansvarar för att sprida kunskap om andra länders utveckling inom området, samt samordna internationella besök.

5. Viktiga förutsättningar för verksamhetens genomförande

Arbetssätt

Digitalt som förstahandsval ska genomsyra all verksamhet och ny teknik ska användas på myndigheten. De arbetsformer som gäller på myndigheten ska vara anpassade för ett digitalt samhälle. Myndigheten ska säkerställa att all verksamhet bedrivs så att skyddet av Sveriges säkerhet, behovet av informationssäkerhet och skydd för den personliga integriteten säkerställs.

Medarbetarna ska aktivt kunna medverka till att utveckla myndighetens verksamhet. Verksamheten ska genomsyras av jämlikhet, jämställdhet- och funktionshinderperspektiv och diskriminering ska motverkas. I myndighetens arbete ska även Sveriges åtaganden enligt Agenda 2030 beaktas.

Myndigheten arbetar med utvecklingsfrågor, vilket innebär att chefer och medarbetare bör vara nytänkande, ha en upptäckarlust, vara modiga och lära av såväl framgångar som misstag. Myndigheten ska upprätthålla av en god förvaltningskultur som bl.a. präglas av demokrati, effektivitet, rättssäkerhet och etisk kompetens.

Organisationsuppbyggnad

Under 2019 är uppbyggnaden av en gemensam organisationskultur fortsatt en prioriterad uppgift. Myndigheten ska karakteriseras av öppenhet, ärlighet och tillit. Detta medför bland annat att beslut inte ska fattas högre upp än nödvändigt. För att denna tillit ska finnas krävs en kompetent organisation där det råder en samsyn om myndighetens uppgift.

Kommunikation

Myndighetens kommunikation är ett medel för kunskapsspridning och en central del av myndighetens uppdrag att öka digitaliseringen av den offentliga sektorn. Genom att sprida kunskapsunderlag, goda exempel, metoder m.m. på ett tillgängligt sätt ökar effekten av genomförda insatser, samtidigt som den bygger förtroende för myndighetens verksamhet. Under 2019 ska myndigheten anpassa de befintliga webbplatserna som tagits över från andra myndigheter på ett ändamålsenligt sätt i myndighetens kommunikationsarbete. Myndigheten ska även etablera en samordnad supportfunktion som hanterar frågor kring flera förvaltningsgemensamma tjänster.

Kompetensförsörjning

Under 2019 ska myndigheten fortsätta med rekryteringen av kompetenser utifrån en kompetensförsörjningsplan för att nå full bemanning. Myndigheten ska också ha etablerat en fungerande modell för kompetensutbyte med andra statliga myndigheter, kommuner och landsting för inlån och utlån av kompetenser.

Utredningen om inrättande av en myndighet för digitalisering av den offentliga sektorn
Fi 2017:09

Regeringen
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Budgetunderlag för myndigheten för digitalisering av den offentliga sektorn 2019 – 2021

1. Inledning

Myndigheten för digitalisering av den offentliga sektorn inleder in verksamhet 1 september 2018. Detta budgetunderlag omfattar perioden 2019 – 2021.

2. Finansieringsöversikt

Kommittén för inrättandet av myndigheten för digitalisering i den offentliga sektorn (Fi 2017:09) föreslår finansiering av myndighetens hela verksamhet för åren 2019 – 2021 i 2018 års prisnivå. Nedanstående tabell 1 utgår från budgetpropositionen 2018 (prop. 2017/18:01). Utöver myndighetens förvaltningsanslag tillförs också medel från ett antal verksamheter (dir. 2017:117).

Kommittén konstaterar att de anvisade anslagsbeloppen för perioden inte täcker myndighetens uppgifter. En huvuddel av anslaget avser pågående insatser inom området nationell digital infrastruktur, vilket innebär att andra delar av verksamheten inte får de resurser som behövs. Kommittén konstaterar att det finns ett antal områden där resursförstärkningar är nödvändiga. Nedan redovisas motiven för resursförstärkningar med utgångspunkt i myndighetens övergripande uppgifter som anges i direktivet (dir.2017:117).

Bistår regeringen med underlag för utveckling av aktuellt politikområde

För att nå regeringens mål krävs ett deltagande i EU och internationellt arbete på området. När det gäller behovet av stöd till regeringen i dessa

frågor så krävs resurser som det anvisade förvaltningsanslaget inte täcker. Det handlar om förhandlingar, uppföljning samt deltagande i expert- och arbetsgrupper samt främjandearbete. Eftersom EU saknar kompetens inom området men ändå tar många initiativ är det viktigt att Sverige är aktivt, engagerat och därmed får inflytande. Även inom standardiseringsområdet har Sverige saknat en tydlig representation, vilken nu måste tillföras. Svenska organisationer bör även ta tillvara de finansieringsmöjligheter som EU ger men som i dag inte utnyttjas. För detta bedömer kommittén ett resursbehov om 8 miljoner kronor och föreslår att detta tillförs förvaltningsanslaget för detta ändamål.

Samordna, utveckla, förvalta och tillhandahålla en nationell digital infrastruktur för den offentliga sektorn

Enligt utredningen om Effektiv styrning av nationella digitala tjänster (SOU 2014:114) bör myndigheten ges i uppgift att ge stöd till frivillig samverkan mellan olika aktörer i syfte att främja den offentliga sektorns digitalisering. Kommittén bedömer, i linje med utredningens förslag, att uppgiften att främja samverkan är särskilt angeläget mellan stat och kommun, samt vad gäller samverkan kring nationell digital infrastruktur. Formerna för denna samverkan bör ytterligare konkretiseras. Kommittén bedömer att denna uppgift inte ryms inom anvisat förvaltningsanslag och föreslår, i likhet med utredningen, att 20 miljoner kronor tillförs till förvaltningsanslaget för detta ändamål.

eIDAS-förordningen kräver flertalet varaktiga funktioner bland annat en svensk nod för gränsöverskridande elektronisk identifiering samt en nationellt utpekad kontaktpunkt för samarbete kring gränsöverskridande elektronisk identifiering. Även det nationella införandet av eIDAS-förordningen kräver varaktiga insatser i form av samordning, stöd och kommunikation. Finansiering för detta saknas fr o m år 2020 varför kommittén föreslår en förstärkt finansiering inom detta område på 9 miljoner kronor år 2019 och 16 miljoner kronor för år 2020 – 2021.

I nationell digital infrastruktur ingår också uppgiften att meddela föreskrifter. Det innebär även att ge stöd, information och vägledning till de myndigheter, företag och privatpersoner som berörs. Det gäller bl.a. svenskt införande av flera nya EU-direktiv, exempelvis den nya lagen om elektroniska fakturor och ny lagstiftning om webbtillgänglighet. Kommittén bedömer att detta är en ny uppgift under 2019 – 2021. För detta bedömer

kommittén ett resursbehov om 5 miljoner kronor tillförs förvaltningsanslaget.

Verka för en öppnare förvaltning som stödjer innovation och delaktighet

Kommittén bedömer att det anvisade förvaltningsanslaget och anslaget för förvaltningsändamål (se tabell 1) täcker myndighetens uppgifter inom detta område t o m år 2020. Framtida omfattning inom området bör utvärderas, analyseras och bedömas under år 2020.

Samordna och stödja den offentliga sektorns arbete med användardriven verksamhetsutveckling

När det gäller arbetet med stöd avseende strategiska verksamhetsinvesteringar med inslag av it bedömer kommittén att den utvärdering som har aviserats under 2019 bör ligga till grund för framtida omfattning av verksamheten. Kommittén bedömer att det anvisade förvaltningsanslaget täcker myndighetens nu kända uppgifter inom området.

Sammanfattande bedömning

Kommitténs bedömning är att dessa sammanlagda tillkommande behov motsvarar 42 miljoner kronor för 2019 och 49 miljoner kronor för 2020 - 2021. Myndigheten föreslås ett förvaltningsanslag och ett anslag för förvaltningsändamål enligt tabell 1 nedan.

Tabell 1: Förslag till finansiering 2019 – 2021 i 2018 års prisnivå (tkr)

	Beräknat 2019	Beräknat 2020	Beräknat 2021
Anslag			
Förvaltningsanslag (UO 2)	107 300	107 300	100 300
Förvaltningsanslag utöver BP	42 000	49 000	49 000
Anslag för förvaltningsändamål (UO2)	52 500	56 600	37 400
SUMMA	201 800	212 900	186 700

3. Förslag till anslagsfinansiering

Detta kapitel beskriver anslagsfinansieringen uppdelat på förvaltningsanslag och anslag för förvaltningsändamål. Kommittén bedömer att myndigheten

bör få använda viss del av anslaget för förvaltningsändamål för löner, dock högst 2 miljoner kronor.

Tabell 2: Förslag till förvaltningsanslag för Myndigheten för digitalisering 2019 – 2021 i 2018 års prisnivå (tkr)

	Beräkning 2019	Beräkning 2020	Beräkning 2021
Anslag			
UO 2, Myndigheten för digitalisering (Ram)	157 300	156 300	149 300
SUMMA	157 300	156 300	149 300

3.2 Utgiftsområde 2 anslag 1:18

Riksdagen har för åren 2019 - 2021 beslutat att 62,5 miljoner kronor ska användas för åtgärder för nationell digital infrastruktur och att 56,6 miljoner kronor för åren 2019 – 2020 ska användas för öppna data. Myndigheten ansvarar för utvecklingen inom dessa områden och bör således ansvara för medel för dessa frågor. Kommittén föreslår att dessa anslag ska övergå och hanteras av myndigheten från och med årsskiftet 2018/2019. Då har myndigheten kapacitet att hantera dessa anslag. Kommittén ifrågasätter dock om det är ändamålsenligt att dela upp anslagen i två poster och särredovisa dessa. Nedanstående tabell baseras på de i budgetpropositionen för 2018 angivna nivåerna för perioden 2019 – 2021 samt i övrigt nu kända förutsättningar för samma period.

Tabell 3: Förslag och beräkning av anslag för förvaltningsändamål 2019 – 2021 i 2018 års prisnivå (tkr)

	Beräkning 2019	Beräkning 2020	Beräkning 2021
Anslag			
UO 2 1:18 Anslag för förvaltningsändamål	52 500	56 600	37 400
SUMMA	52 500	56 600	37 400

4. Redogörelse för avgiftsfinansierad verksamhet där intäkterna disponeras

I den verksamhet som myndigheten tar över förekommer avgifter. Det gäller verksamheter vid såväl Ekonomistyrningsverket som E-legitimationsnämnden. Kommittén har i redovisning till regeringen den 1 februari föreslagit att myndigheten får ta ut och disponera avgifter i likhet med dessa myndigheter. Beräknade avgiftsintäkter kan främst komma att avse intäkter för seminarier, utbildningar, konferenser, informationsmaterial i syfte att säkerställa lärande och kunskapsuppbyggnad. Denna typ av verksamhet bedöms inte rymmas inom ramen för förvaltningsanslaget. Myndighetens förväntade avgiftsintäkter rymms inte inom det generella bemyndigandet att ta ut avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen (1992:191).

Myndigheten förväntas genomföra anpassade utbildningar, seminarier och konferenser m.m. som inte rymms inom anslagsfinansierat uppdrag. Uppdragen, som föreslås genomföras med full kostnadstäckning, utgår från befintlig kunskap och befintliga upparbetade rutiner. Den avgiftsfinansierade verksamheten väntas starta i begränsad omfattning men under perioden växa till den långsiktiga nivån om ca 3 mkr.

Tabell 4: Förslag till avgiftsintäkter 2019 - 2022 i 2018 års prisnivå (tkr)

	Beräknat 2019	Beräkning 2020	Beräkning 2021	Beräkning 2022
Stöd kunskapsuppbyggnad och lärande	1 000	2 000	3 000	3 000
SUMMA	1 000	2 000	3 000	3 000

5. Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna ej disponeras

Ej aktuellt.

6. Verksamhetsinvesteringar

Nedanstående sammanställning innehåller även utgifter som uppkommer 2018 eftersom verksamhetsinvesteringar för myndigheten genomförs även under innevarande år och betalas i början av 2019. Det finns en betydande osäkerhet kring verksamhetsinvesteringar. Inom e-legitimationsområdet bedömer kommittén ett ganska omfattande

investeringsbehov men regleringen finns för närvarande inte på plats varför investeringsplanen innebär osäkerhet.

Tabell 5: Förslag till investeringar 2019 – 2022 i 2018 års prisnivå (tkr)

	Beräkning 2019	Beräkning 2020	Beräkning 2021	Beräkning 2022
Investering				
Maskiner, inventarier, installationer mm	2 000	2 000	2 000	2 000
Immateriella investeringar	8 000	8 000	8 000	8 000
Summa investeringar	10 000	10 000	10 000	10 000
Avskrivningar	9 100	7 000	6 000	6 000

Tabell 6: Förslag till låneram 2019 – 2022 i 2018 års prisnivå (tkr)

	Beräkning 2019	Beräkning 2020	Beräkning 2021	Beräkning 2022
Lån				
Lån i Riksgälden	30 000	30 000	30 000	30 000

En låneram om 30 mnkr föreslås för budgetåren 2019 – 2021. Ramen är bedömd utifrån anskaffningsbehov av inventarier och it men också eventuellt behov av utveckling av system som kan komma att lånefinansieras. Ramen är bedömd utifrån tidigare etableringar av i storlek jämförbara myndigheter anskaffningsbehov av inventarier och utifrån de tillgångar myndigheten kommer att ta över vid starten, tex avseende Mina meddelanden. Myndigheten kommer att ha ansvar för delar av den nationella digitala infrastrukturen och behöver utrymme för att hantera detta. I detta ingår, utöver Mina meddelanden, eIDAS-noden och det som tillkommer kring grunddata och informationsförsörjning.

7. Övriga villkor

7.2 Räntekontokredit

En räntekontokredit om 12 mnkr (cirka 10 procent av myndighetens intäkter av anslag) föreslås för budgetåren 2019 – 2021.

7.3 Anslagskredit

Anslagskrediten föreslås för budgetåret 2019 - 2021 vara 3 % av förvaltningsanslaget.